

Allmän studieplan för utbildning på forskarnivå i Hälsa och Livsstil

Området och ämnet

Området

Området hälsa och livsstil är ett tvärvetenskapligt kunskapsområde som innefattar förståelse, förklaring och förändring av människors hälsa och livsstil. Området fokuserar hälsa och livsstil under hela livscykeln och innefattar faktorer på individ-, grupp- organisation och samhällsnivå. Hälsa och livsstil är ett tillämpat forskningsområde där samhällsrelevans är av central betydelse för kunskapsutvecklingen. Inom området samverkar flera vetenskapliga kompetensområden och genom en interaktion av olika perspektiv och kunskapsfält kan ny kunskap kring det gemensamma området hälsa och livsstil skapas.

Ämnesbeskrivning

Ämnet hälsa och livsstil är tvärvetenskapligt och rymmer hälsovetenskapliga och samhällsvetenskapliga perspektiv. Ämnet definieras som förståelse, förklaring och förändring av människors hälsa och livsstil med utgångspunkt i WHO:s beskrivning av hälsa som ett fysiskt, psykiskt och socialt välbefinnande. Utifrån denna beskrivning ses hälsa och livsstil som beroende av individuella såväl som samhällsliga faktorer. Fokus ligger på faktorer som främjar hälsa och motverkar ohälsa. Relationen mellan hälsa och livsstil är central och individens aktörskap och delaktighet liksom samhällsliga villkors betydelse för att skapa förutsättningar för främjande av hälsa och gynnsamma livstilsval. En tillämpning av livsstilsbegreppet inrymmer individens personliga val, möjligheter och begränsningar såväl som de strukturella förutsättningar som sätter ramar för de livstilsval som kan göras.

Inom ämnet hälsa och livsstil bedrivs studier om exempelvis förståelse av människors erfarenheter av att leva med funktionsnedsättning eller ohälsa i relation till samhällets stödinsatser och strukturer, förklaring av faktorer som påverkar individers och gruppers motiv för val av en fysiskt aktiv eller inaktiv livsstil och om förändringsinsatser på individ-, grupp- och samhällsnivå som främjar och upprätthåller hälsa.

Forskarutbildningen i hälsa och livsstil ges med tre inriktningar; handikappvetenskap, idrottspsykologi, omvårdnad.

Inriktning handikappvetenskap

Inom handikappvetenskap fokuseras relationer mellan människors förutsättningar (olika typ och grad av funktionsnedsättning) och de samhällsliga villkor som människor med funktionsnedsättning möter och som påverkar individens hälsa och livsstil. Detta relateras till

individens möjligheter att leva ett aktivt liv och att vara delaktig på olika samhällsarenor under livets olika skeden.

Inriktning Idrottspsykologi

Inom idrottspsykologi fokuseras människors upplevelser, känslor, beteenden och tankar i relation till idrotts- och motionsaktiviteter. Hälsa är ett centralt begrepp inom idrottspsykologin och handlar om att utveckla individen och gruppens prestations- och hälsofrämjande psykiska och sociala resurser. Tillämpade effekter av idrottspsykologi är även av relevans på samhällsnivå.

Inriktning Omvårdnad

Inom omvårdnad fokuseras utveckling av kunskap om hur hälsa främjas och bevaras, upprätthålls och återvinns på individ-, grupp-, och samhällsnivå, liksom kunskap om möjligheter att leva ett gott liv med sjukdom och funktionsnedsättning. Hälsa är omvårdnadens centrala målsättning och ses som en personlig resurs i livet och som en väsentlig förutsättning för mänskligt liv och social utveckling.

Behörighet

Grundläggande behörighet

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå framgår av Högskoleförordningen kapitel 7, paragraf 39:

Grundläggande behörighet till utbildning på forskarnivå har den som har

1. avlagt en examen på avancerad nivå,
2. fullgjort kursfordringar om minst 240 högskolepoäng, varav minst 60 högskolepoäng på avancerad nivå, eller
3. på något annat sätt inom eller utom landet förvärvat i huvudsak motsvarande kunskaper.

Högskolan får för en enskild sökande medge undantag från kravet på grundläggande behörighet, om det finns särskilda skäl. Förordning (2010:1064).

Särskild behörighet

För att vara behörig att antas till utbildning på forskarnivå i hälsa och livsstil krävs att den sökande avlagt examen på avancerad nivå inom ett område som är relevant för forskarutbildningsämnet hälsa och livsstil, (Högskoleförordningen kapitel 7 paragraf 40)

Mål

Licentiatexamen

Kunskap och förståelse

För licentiatexamen skall doktoranden

– visa kunskap och förståelse inom forskningsområdet, inbegripet aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av detta samt fördjupad kunskap i vetenskaplig metodik i allmänhet och det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att kritiskt, självständigt och kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar, att planera och med adekvata metoder genomföra ett begränsat forskningsarbete och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och därigenom bidra till kunskapsutvecklingen samt att utvärdera detta arbete,
- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt klart presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt, och
- visa sådan färdighet som fordras för att självständigt delta i forsknings- och utvecklingsarbete och för att självständigt arbeta i annan kvalificerad verksamhet.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För licentiatexamen skall doktoranden

- visa förmåga att göra forskningsetiska bedömningar i sin egen forskning,
- visa insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, och
- visa förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att ta ansvar för sin kunskapsutveckling.
- visa insikt kring olika vetenskapliga traditioners förståelse av området hälsa och livsstil (lokalt examensmål)

Doktorsexamen

Kunskap och förståelse

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa brett kunnande inom och en systematisk förståelse av forskningsområdet samt djup och aktuell specialistkunskap inom en avgränsad del av forskningsområdet, och – visa förtrogenhet med vetenskaplig metodik i allmänhet och med det specifika forskningsområdets metoder i synnerhet.

Färdighet och förmåga

För doktorsexamen ska doktoranden

- visa förmåga till vetenskaplig analys och syntes samt till självständig kritisk granskning och bedömning av nya och komplexa företeelser, frågeställningar och situationer,
- visa förmåga att kritiskt, självständigt, kreativt och med vetenskaplig noggrannhet identifiera och formulera frågeställningar samt att planera och med adekvata metoder bedriva forskning och andra kvalificerade uppgifter inom givna tidsramar och att granska och värdera sådant arbete,
- med en avhandling visa sin förmåga att genom egen forskning väsentligt bidra till kunskapsutvecklingen,

- visa förmåga att i såväl nationella som internationella sammanhang muntligt och skriftligt med auktoritet presentera och diskutera forskning och forskningsresultat i dialog med vetenskapssamhället och samhället i övrigt,
- visa förmåga att identifiera behov av ytterligare kunskap, och
- visa förutsättningar för att såväl inom forskning och utbildning som i andra kvalificerade professionella sammanhang bidra till samhällets utveckling och stödja andras lärande.

Värderingsförmåga och förhållningssätt

För doktorexamen ska doktoranden

- visa intellektuell självständighet och vetenskaplig redlighet samt förmåga att göra forskningsetiska bedömningar, och
- visa fördjupad insikt om vetenskapens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används.
- visa insikt kring olika vetenskapliga traditioners förståelse av området hälsa och livsstil. (lokalt examensmål)

Översikt över utbildningens upplägg och examenskrav

Översikt över utbildningens upplägg och examenskrav	Obligatorisk kursdel (hp)	Valfri kursdel (hp)	Avhandlingsdel/- uppsatsdel (hp)	Summa högskolepoäng (hp)
Doktorexamen	45	15	180	240
Licentiatexamen	30		90	120

Tabell 1. Översikt över högskolepoäng (hp) för doktorexamen respektive licentiatexamen

Examenskrav

Utbildningen på forskarnivå avslutas med doktorexamen eller licentiatexamen. Doktoranden har också möjlighet att avlägga licentiatexamen som en etapp i utbildningen.

Licentiatexamen

För licentiatexamen krävs:

- godkända kurser om minst 30 högskolepoäng och
  - godkänd vetenskaplig uppsats, dess omfattning motsvarar studier om minst 90 högskolepoäng
- Uppsats och kurser ska tillsammans omfatta minst 120 högskolepoäng

Kursdel

Kursdelen omfattar sammanlagt 30 högskolepoäng (hp) där samtliga kurspoäng utgörs av obligatoriska kurser.

Obligatoriska kurser:

- Introduktionskurs, motsvarande 7.5 hp
- Hälsa och livsstil, motsvarande 15 hp
- Vetenskapliga metoder – kvalitativ och kvantitativ design och metod inom området hälsa och livsstil, motsvarande 7.5 hp

Vetenskapligt arbete

Det vetenskapliga arbetet (licentiatuppsats) ska omfatta 90 högskolepoäng.

Det vetenskapliga arbetet är det viktigaste momentet i utbildningen och ska utgöras av ett självständigt arbete inom forskarutbildningsområdet hälsa och livsstil med en tydlig förankring i den inriktning (handikappvetenskap, idrottspsykologi eller omvårdnad) som doktoranden är antagen i.

Det vetenskapliga arbetet kan utgöras av en monografi eller en sammanläggningsavhandling. Sammanläggningsavhandling ska bestå av minst två delarbeten med tillhörande ramberättelse. Doktoranden ska vara försteförfattare till minst ett av de delarbeten som ingår i sammanläggningsavhandlingen. Delarbeten ska vara originalarbeten och uppfylla kraven för publicering i refereegranskad vetenskaplig tidskrift. För monografi skall det vetenskapliga arbetet vara ett originalarbete och uppfylla sedvanliga krav på vetenskaplig kvalitet.

I ramberättelsen, eller för motsvarande del i monografi, ska det vetenskapliga arbetets vetenskapliga bidrag i relation till forskarutbildningsområdet hälsa och livsstil liksom relation till aktuell inriktning (handikappvetenskap, idrottspsykologi eller omvårdnad) tydligt framgå.

Kravet på självständighet utesluter inte att det vetenskapliga arbetet kan utgöra en del av ett större forskningsprojekt. I detta fall ska dock avgränsningen av det vetenskapliga arbetet i relation till det större forskningsprojektet tydligt framgå. Om det vetenskapliga arbetet samförfattats (eller delar av detta) ska doktorandens individuella insatser tydligt redovisas.

Det vetenskapliga arbetet kan skrivas på engelska eller svenska. Om arbetet skrivs på engelska ska svensk sammanfattning ingå och vid svensk text skrivs sammanfattning på engelska.

Det/de forskningsprojekt som det vetenskapliga arbetet baseras på ska i tillämpliga fall genomgått etikprövning enligt gällande riktlinjer.

Vid tiden för licentiatseminarium ska minst ett delarbete vara publicerat eller accepterat för publikation i refereegranska vetenskaplig tidskrift och övriga delarbeten ska vara insända till vetenskaplig tidskrift för prövning av publicering.

Det vetenskapliga arbetet ska försvaras vid ett seminarium. Före licentiatseminarium får genomföras ska det vetenskapliga arbetet ha genomgått föreskriven förhandsgranskning i enlighet med gällande riktlinjer vid högskolan i Halmstad.

I utbildning på forskarnivå för licentiatexamen ingår två obligatoriska seminarier som behandlar det vetenskapliga arbetet;

-Planseminarium, där doktoranden i inledningen av sin forskarutbildning presenterar och diskuterar sin avhandlingsplan. Avhandlingsplanen diskuteras vid seminariet med särskilt utsedda interna granskare.

-Slutseminarium, där det vetenskapliga arbetet sammanfattas och presenteras av doktoranden och en granskning och bedömning av arbetet sker av särskilt utsedda externa och interna granskare.

I forskarutbildningen i hälsa och livsstil ingår att doktoranden utöver obligatoriska seminarier aktivt deltar i forskarseminarier inom forskarutbildningsmiljön.

Doktorsexamen

För doktorsexamen krävs:

- godkända kurser om minst 60 högskolepoäng och
- godkänd vetenskaplig avhandling, dess omfattning motsvarar studier om minst 180 högskolepoäng

Avhandling och kurser ska tillsammans omfatta minst 240 högskolepoäng

Kursdel

Kursdelen omfattar sammanlagt 60 högskolepoäng (hp) där 45 kurspoäng utgörs av obligatoriska kurser och motsvarande 15 högskolepoäng utgörs av en valfri kursdel som utöver kurser kan inkludera vissa andra poänggivande moment som beskrivs nedan.

Obligatoriska kurser:

- Introduktionskurs, motsvarande 7,5 hp
- Hälsa och Livsstil, motsvarande 15 hp
- Vetenskapsteori, motsvarande 4,5 hp
- Forskningsetik, motsvarande 3 hp
- Vetenskapliga metoder – kvalitativ och kvantitativ design och metod inom området hälsa och livsstil, motsvarande 7,5 hp
- Vetenskapliga metoder - Fördjupning av kvalitativ och kvantitativ design och metod, motsvarande 7,5 hp

Valfri kursdel:

I den valfria kursdelen ingår kurser och vissa poänggivande moment motsvarande 15 högskolepoäng. Inom ramen för valfri kursdel kan kurser väljas som avser en fördjupning av avhandlingsinriktningen eller kurser som i övrigt är av relevans för doktorandens forskarutbildning.

Inom ramen för valfri kursdel kan även ingå följande poänggivande moment

- Aktivt deltagande i internationell konferens, 0,5hp, (totalt kan 1 hp ingå i valfri kursdel)
- Granskningsuppdrag vid halvtidseminarium, 0,5hp, (totalt kan 1 hp ingå i valfri kursdel)

Vetenskapligt arbete

Det vetenskapliga arbetet (doktorsavhandling) ska omfatta 180 högskolepoäng.

Det vetenskapliga arbetet är det viktigaste momentet i utbildningen och ska utgöras av ett självständigt arbete inom forskarutbildningsområdet hälsa och livsstil med en tydlig förankring i den inriktning (handikappvetenskap, idrottspsykologi eller omvårdnad) som doktoranden är antagen i.

Det vetenskapliga arbetet kan utgöras av en monografi eller en sammanläggningsavhandling. Sammanläggningsavhandling ska i normalfallet bestå av minst fyra delarbeten med tillhörande ramberättelse. Färre delarbeten kan i undantagsfall accepteras om de ingående delarbetena bedöms vara av mycket hög kvalitet. Doktoranden ska vara försteförfattare för minst tre av fyra delarbeten i en sammanläggningsavhandling.

Delarbeten i en sammanläggningsavhandling ska vara originalarbeten och uppfylla kraven för publicering i refereegranskad vetenskaplig tidskrift. För monografi ska det vetenskapliga arbetet vara ett originalarbete och uppfylla sedvanliga krav på vetenskaplig kvalitet.

I ramberättelsen, eller för motsvarande del i monografi, ska avhandlingens vetenskapliga bidrag i relation till forskarutbildningsområdet hälsa och livsstil liksom relation till aktuell inriktning (handikappvetenskap, idrottspsykologi eller omvårdnad) tydligt framgå.

Kravet på självständighet utesluter inte att det vetenskapliga arbetet kan utgöra en del av ett större forskningsprojekt. I detta fall skall dock avgränsningen av det vetenskapliga arbetet i relation till det större forskningsprojektet tydligt framgå. Om det vetenskapliga arbetet samförfattats (eller delar av detta) ska doktorandens individuella insatser tydligt redovisas.

Det vetenskapliga arbetet kan skrivas på engelska eller svenska. Om arbetet skrivs på engelska skall svensk sammanfattning ingå och vid svensk text skrivs sammanfattning på engelska.

Det/de forskningsprojekt som det vetenskapliga arbetet baseras på skall i tillämpliga fall genomgått etikprövning enligt gällande riktlinjer.

Vid tiden för disputation ska minst två delarbeten vara publicerade eller accepterade för publikation i refereegranskad vetenskaplig tidskrift. För minst ett av dessa delarbeten måste doktoranden vara försteförfattare. Övriga delarbeten (manuskript) ska vid tiden för disputation vara insända till vetenskaplig tidskrift för prövning av publicering.

Det vetenskapliga arbetet ska försvaras vid en offentlig disputation. Före disputation får genomföras ska det vetenskapliga arbetet ha genomgått föreskriven förhandsgranskning i enlighet med gällande riktlinjer vid högskolan i Halmstad.

I utbildning på forskarnivå för doktorsexamen ingår tre obligatoriska seminarier som behandlar det vetenskapliga arbetet;

- Planseminarium, där doktoranden i inledningen av sin forskarutbildning presenterar och diskuterar sin avhandlingsplan vid ett seminarium i forskarutbildningsmiljön. Vid seminariet diskuteras avhandlingsplanen med särskilt utsedda interna granskare.
- Halvtidsseminarium, där det vetenskapliga arbetet sammanfattas och presenteras av doktoranden och en granskning och bedömning av arbetet sker av särskilt utsedda externa och interna granskare.
- Slutseminarium, där det vetenskapliga arbetet sammanfattas och presenteras av doktoranden och en granskning och bedömning av arbetet sker av särskilt utsedda externa och interna granskare.

I forskarutbildningen i hälsa och livsstil ingår att doktoranden utöver obligatoriska seminarier aktivt deltar i forskarseminarier inom forskarutbildningsmiljön.

Examensbenämning

Efter avslutad utbildning utfärdas (efter ansökan) examensbevis med följande examensbenämning:

Licentiatexamen

Filosofie licentiatexamen inom ämnet Hälsa och Livsstil,
inriktning
- Handikappvetenskap
- Idrottspsykologi
- Omvårdnad

Degree of Licentiate of Philosophy in the subject Health and Lifestyle,
specialisation
- Disability Studies
- Sports Psychology
- Nursing Science

Doktorsexamen

Filosofie doktorsexamen inom ämnet Hälsa och
Livsstil,
inriktning
- Handikappvetenskap
- Idrottspsykologi
- Omvårdnad

Degree of Doctor of Philosophy in the subject Health
and Lifestyle,
specialisation
- Disability Studies
- Sports Psychology
- Nursing Science

Övergångsbestämmelser

Doktorander som har antagits före den allmänna studieplanen börjat gälla, kan efter samråd med huvudhandledare och studierektor, begära att få gå över till denna studieplan. Den individuella studieplanen ska då uppdateras.